

आदर्शप्रश्नपत्रम्

(अत्र प्रश्नपत्रस्य प्रारूपमात्रम् प्रदत्तम् । प्रवेशपरीक्षायां भवद्भ्यः प्रदत्तात् पाठ्यक्रमात् प्रश्नाः भविष्यन्ति । अतः छात्राः पाठ्यक्रमानुगुणम् अध्ययनं कुर्युः ।)

राष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयःतिरुपतिः

विद्यावारिधिः

शास्त्रम्/विषयः - साहित्यम्

पूर्णाङ्काः 100

(अस्मिन् प्रश्नपत्रे भागद्वयं भविष्यति । प्रत्येकस्मिन् भागे 50 बहुविकल्पीयाः एकाङ्कीयाः प्रश्नाः भविष्यन्ति ।)

प्रथमभागः - अनुसन्धानम्

- 50 अङ्काः

द्वितीयभागः - साहित्यशास्त्रम्

- 50 अङ्काः

प्रथमभागः- अनुसन्धानम्

- 50 अङ्काः

1. संस्कृतभाषासाहित्यक्षेत्रे अनुसन्धानस्य का प्रमुखावश्यकता स्यात् ?
 - A प्राचीनभारतीयसंस्कृतेः सभ्यतायाश्च प्रतिष्ठा
 - B संस्कृतशास्त्राणां मौलिकज्ञानवितरणम्
 - C संस्कृतशास्त्राणां संरक्षणम्
 - D संस्कृतशास्त्राणां सामाजिकसमस्यानिवारणायोपयोगः
2. प्राचीनानुसन्धातृमुनिषु वागायुर्योगवेत्ता कः ?
 - A वराहमिहिरः
 - B ब्रह्मगुप्तः
 - C पतञ्जलिः
 - D कालिदासः
3. अधोलिखितेषु अनुसन्धानस्य प्रकृष्टं लक्षणं किं स्यात् ?
 - A अनुपलब्धवस्तुनां लोकलोचनगोचरीकरणम्
 - B समुपलब्धानां तथ्यानां नवीनरूपेण नूतनसिद्धान्तैः उपस्थापनम्
 - C समस्यायाः सिद्धान्तैस्सह निवारणम्

- D एतत्सर्वम्
4. विषयनिर्वाचने समुचितसामग्र्यभावात् शोधः कीदृशः भवितुमर्हति
- A सफलः B असम्पूर्णः भ्रमात्मको वा
C विलक्षणः D समाजोपयोगी
5. समीक्षकस्य हाल् महोदयस्य मतानुसारेण मातृकाषु भ्रमाः कतिविधाः भवन्ति -?
- A द्विविधाः B त्रिविधाः
C चतुर्विधाः D बहुविधाः
6. राष्ट्रस्य अतीतां घटनां, साहित्यं, संस्कृतिं वा समाश्रित्य नूतनतया क्रियमाणमनुसन्धानं केन नाम्ना परिचितम् ?
- A क्रियात्मकमनुसन्धानम् B ऐतिहासिकमनुसन्धानम्
C व्याख्यात्मकमनुसन्धानम् D किमपि न
7. व्याख्यात्मकः शोधः कीदृशः भवति ?
- A विश्लेषणात्मकः B प्रयोगात्मकः
C तुलनात्मकः D सम्पादनात्मकः
8. अनुसन्धाननिमित्तमिदमपेक्षितम् -
- A क्रमबद्धयोजनानिर्माणम् B मार्गदर्शनप्रदानम्
C आर्थिकमायोजनम् D पुस्तकालये उपवेशनम्
9. राष्ट्रियपाण्डुलिपिसंस्थायाः ध्येयवाक्यं किम् ?
- A या विद्या सा विमुक्तये B तमसो मा ज्योतिर्गमय
C विज्ञानमुपास्व D मातृका रक्षत
10. भारतस्य संस्कृतपत्रिकाः पत्रकाराश्च इति कीदृशम् अनुसन्धानं भवितुमर्हति ?
- A सर्वेक्षणम् B शास्त्रीयम्
C तुलनात्मकम् D क्षेत्रीयम्

11. "Research is a careful, systematic and objective investigation conducted to obtain valid facts, draw conclusions and established principles regarding an identifiable problem in some field of knowledge." इति केन वैदेशिकेनोक्तम् ?

- A Clarke and Clarke B Clifford Woody
C John W. Best D Martyn Shuttle Worth

12. पाठभेदादिसमीक्षा कदा क्रियते ?

- A मातृकासम्पादने B आलङ्कारिकपर्यालोचनायाम्
C ग्रन्थकृदः व्यक्तित्वकृतित्वविचारे D दार्शनिकपरिशीलने

13. मातृकायाम् उल्लिखिता "ग्रहर्षिवियच्चन्द्राः" इति पङ्क्तिः कां संख्यां बोधयति ?

- A 1079 B 1879
C 1179 D 6179

14. अनुसन्धाने विषयचयनसन्दर्भे किं न द्रष्टव्यम् ?

- A अनुसन्धातुः बोधनक्षमता B अनुसन्धातुः विषयं प्रति प्रीतिः
C विषयं प्रति पाठकानामभिरुचिः D विषयं प्रति परेषां निन्दनम्

15. अन्तर्जाले अधोलिखितेषु किं Internet Searching Tool रूपेण नोपयुज्यते ?

- A Google B Yahoo
C Bing D Whatsapp

16. महस्विनी" इति शोधपत्रिका कया संस्थया प्रकाश्यते ?

- A तिरुपतिस्थराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
B केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य राजीवगान्धिपरिसरेण
C श्रीजगन्नाथसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
D सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन

17. अखिलभारतप्राच्यविद्यासम्मेलनं कया संस्थया क्रियते ?

- A केन्द्रमानवसंवलविकासमन्त्रालयेन

- B भण्डारकरप्राच्यविद्याऽनुसन्धानकेन्द्रेण
 C सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयेन
 D सिण्डिआप्राच्यविद्याकेन्द्रेण-
18. “Oriental Research Institute (ORI) ” कुत्र वर्तते ?
 A केरले B ताज्जावूरे
 C मैशूरे D पुनेनगरे
19. भण्डारकरप्राच्यविद्यागवेषणाकेन्द्रात् प्रकाशितस्य महाभारतग्रन्थस्य सम्पादनायाम् अयं नास्ति ?
 A सूक्तङ्करः B वेल्वल्करः
 C दाण्डेकरः D पि काणे.वि.
- 20 National Manuscript Mission इति संस्थायाः प्रकाशनेषु एतन्नास्ति –
 A कृतिबोधः B समीक्षिका
 C तत्त्वबोधः D संस्कृतप्रतिभा

सङ्गणकाधारितायां प्रवेशपरीक्षायाम् उपरि प्रदत्तप्रश्नानुगुणं प्रथमभागे अनुसन्धानविषयात् आहत्य 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति । द्वितीयभागे आवेदितशास्त्रानुगुणं / विषयानुगुणं 50 प्रश्नाः भविष्यन्ति ।

द्वितीयभागः -साहित्यशास्त्रम्

50 -अङ्काः

51. मेघदूतकाव्यस्य मल्लिनाथविरचितव्याख्यायाः नाम किम् ?
 A जीवातुः B बालप्रिया
 C सञ्जीवनी D घण्टापथः
52. ‘मेघदूते चटुलशफरोद्वर्तनप्रेक्षितानि’ इति कस्याः नद्याः विशेषणम्?

A निर्विन्ध्या	B रेवा
C गम्भीरा	D सरस्वती

53. शरीरं तावदिष्टार्थव्यवच्छिन्ना पदावली इति केन उक्तम् ?

A दण्डिना	B मम्मटेन
C विश्वनाथेन	D भामहेन

54. बिभत्सरसस्य स्थायीभावः कः?

A भयम्	B बिभत्सता
C शोकः	D जुगुप्सा

55. अनुमितिवादस्य प्रवर्तकः कः?

A भरतः	B भट्टनायकः
C श्रीशङ्कुकः	D भट्टलोल्लटः

56. काव्यस्यात्माध्वनिः इति कस्य मतम्?

A मम्मटस्य	B भामहस्य
C आनन्दवर्द्धनस्य	D विश्वनाथस्य

57. कात्याशास्त्रसम्बद्धा अंशाः कस्मिन् पुराणे चर्चिताः?

A अग्निपुराणे	B वायुपुराणे
C भागवते	D स्कान्दे

58. क्वसूर्यप्रभवोवंशः क्वचाल्पविषयामतिः । तितीर्षुर्दुस्तरंमोहादुडुपेनास्मिसागरम् ॥
पद्येऽस्मिन्कः अलङ्कारः?

A उपमा	B रूपकम्
C अर्थान्तरन्यासः	D निदर्शना

59. “पुण्यवन्तोहिदुःखभाजोभवन्ति” वेणीसंहारेचतुर्थे अंके कस्येयमुक्तिः?

A दुर्योधनस्य	B कृष्णस्य
C भीमस्य	D युधिष्ठिरस्य

60. ‘स्वसिद्धयेपराक्षेपः परार्थस्वसमर्पणम्’ इति का?

A लक्षणालक्षणा	B शुद्धालक्षणा

C उपादानलक्षणा

D उपमा

61. अधीतिबोधाचरणप्रचारणैर्दशाश्रतस्त्रः प्रणयन्नुपाधिभिः' इति कुत्र अस्ति?

A रघुवंशे

B रसगङ्गाधरे

C रत्नावल्याम्

D नैषधीयचरिते

62. अधोनिर्दिष्टानि समुचितक्रमेण योजयित्वा उत्तरक्रमचयनं कुरुत।

1.समावर्तनम्

अ - शूद्रकः

2.मृच्छकटिकम्

आ - वी.राघवन्

3.मालतीमाधवम्

इ - अम्बिकादत्तव्यासः

4.अनार्कली

ई - भवभूतिः

A 1.आ 2.अ 3.ई 4.इ

B 1.ई. 2.अ 3.आ 4.इ

C 1.अ 2.ई 3.आ 4.इ

D 1.इ 2.अ 3.ई 4.आ

63. चलापाङ्गां दृष्टिं स्पृशसिबहुशोवेपथुमतीं । रहस्याख्यायीवस्वनसि मृदु
कर्णान्तिकचरः । करं व्याधुन्वत्याः पिबसि रतिसर्वस्वमधरम् । वयं
तत्त्वोन्वेषान्मधुकरहतास्त्वं खलु कृती ॥ पद्यमिदं कः वदति?

A नलः दमयन्तीम् उद्दिश्य

B दुष्यन्तः शकुन्तलामुद्दिश्य

C दुष्यन्तः भ्रमरमुद्दिश्य

D उदयनः भ्रमरमुद्दिश्य

64. वार्द्धक्येमुनीवृत्तीनांयोगेनान्तेतनुत्यजाम्' इति कुत्रअस्ति?

A स्वप्नवासवदत्तनाटके

B हर्षचरिते

C काव्यप्रकाशे

D रघुवंशे

65. भावकत्वव्यापारेणभाव्यमानः स्थायी

सत्त्वोद्रेकप्रकाशानन्दमयसंविद्विश्रान्तिसतत्त्वेनभोगेनभुज्यतेरसः। इति कस्य मतम्?

A श्रीशङ्कुकस्य

B भट्टलोल्लटस्य

C भरतस्य

D भट्टनायकस्य

66. यौवनारम्भे च प्रायः शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलापि कालुष्यमुपयातिबुद्धिः॥

इत्यस्मिन्वाक्येकः अलङ्कारः प्रयुक्तः?

A रूपकम्

B उपमा

- C उत्प्रेक्षा D स्वभावोक्तिः
67. वाच्य एववाक्यार्थ इति केषाम् अभिप्रायः?
 A अभिहितान्वयवादिनाम् B अन्विताभिधानवादिनाम्
 C मीमांसकानाम् D भाट्टानाम्
68. किं संस्कृतप्रायोवाग्व्यापारो नटाश्रयः?
 A वीथी B गोष्ठी
 C भारती D सात्वती
69. गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य कति भेदाः?
 A 9 B 8
 C 4 D 2
70. न हिरसादृतेकश्चिदर्थः प्रवर्तते – इति कस्य उक्तिः?
 A मम्मटस्य B भामहस्य
 C विश्वनाथस्य D भरतस्य
71. करुणरसस्य वर्णः कः?
 A रक्तवर्णः B श्वेतवर्णः
 C कपोतवर्णः D पीतवर्णः
72. अनुमानेऽन्तर्भावसर्वस्यैव ध्वनेः प्रकाशयितुम् इति कुत्र अस्ति ?
 A व्यक्तिविवेके B ध्वन्यालोके
 C काव्यादर्शे D काव्यालङ्कारे
73. कुमारविजयमहाकाव्यस्य कर्ता कः?
 A राधावल्लभत्रिपाठी B रवीन्द्रनाथटागोर
 C रेवाप्रसादद्विवेदी D रमाकान्तशुक्लः
74. राकासुधाकरमुखीतरलायताक्षी इति पद्यं कस्य उदाहरणम्?
 A रसाभासस्य B भावाभासस्य
 C भावोदयस्य D भावसन्धेः
75. वस्तुधर्मः कति विधः?
 A त्रिविधः B चतुर्विधः

C दशविधः

D द्विविधः

एवं क्रमेण द्वितीयभागे आवेदितशास्त्रानुगणं / विषयानुगुणं 50 प्रश्नाः
भविष्यन्ति ।
